

Тема уроку: Концтабори та масове знищення людей на захоплених нацистами територіях. Голокост

Стікер 8. *Праведники народів світу*

ДЖЕРЕЛО 1.

"Той, хто рятує одне життя, рятує цілий світ."

Синедріон 37, 71.

ДЖЕРЕЛО 2.

Селянин Петро Ільницький жив в селі Розточки, за 7 км від містечка Болехів Івано-Франківської області, Україна. Перед війною він овдовів і залишився з п'ятьма дітьми, молодшому – 10 років, найстаршому – 20.

Ільницький був добре знайомий з єврейською сім'єю Кесслерів з того ж села. Восени 1941 року, незабаром після німецької окупації, всім євреям – жителям села Розточки було наказано покинути свої будинки, кинути господарство і перебратися до Болехова.

Влітку 1942-го Кесслери знову з'явилися в селі. З ними були їхні дорослі діти Малка і Яків, а також племінниця Сара з чоловіком Юдель Розеном. Спочатку вони сподівалися знайти притулок серед місцевих селян, але після того, як їх двічі обдурили і пограбували, Кесслери вирішили перебратися в ліс, де спорудили собі землянку. Залишилося знайти вірну людину серед односельчан, яка погодилася б за плату постачати втікачів продуктами.

Вибір Кесслерів упав на Ільницького, і заради заробітку він погодився ризикнути своїм життям і допомогти їм. Раз на кілька днів він збирав кошик або вузол з провізією і йшов до лісу, де залишав їжу в умовленому місці, або передавав її одному з євреїв. Іноді замість батька ходили його діти, нібито, відправившись по гриби або за хмизом. Нерідко траплялося, проте, що і самі втікачі ночами приходили до Ільницьких за продуктами.

Так тривало до весни 1943-го: гроші у Кесслерів скінчилися, а Ільницький був не в змозі взяти на себе їхнє утримання, так як його власна сім'я жила впроголодь. Тоді Кесслери запропонували йому відправитися в Болехів, де після акцій знищення ще залишалися євреї, щоб знайти серед них тих, хто зможе оплатити утримання своє і Кесслерів, в обмін на місце в землянці. Ільницький знайшов таких людей. Ними були Берnard і Еда Лев з 19-річною дочкою Дизей. За день до планованого втечі з міста Берnard загинув, і до землянки дісталися тільки Еда з дочкою. Грошей у них не було.

Ільницький продовжив пошуки коштів: тепер він звернувся до Мойсея Грюншлага, в минулому торговця лісом. І незабаром, вночі, сховавши втікачів на дні воза, вивіз із Болехова Мойсея і двох його синів – 17-річного Якова та 13-річного Абрама. Два тижні Грюншлаг залишався в будинку Ільницьких в Розточках, поки не з'явилася можливість непомітно перевести їх в ліс.

Взимку наприкінці 1943-го до переховуваних несподівано приєдналися ще четверо євреїв: до цього вони жили в схожій землянці в декількох кілометрах від притулку Кесслерів – всього там було 30 осіб. Якість їхнє укриття було виявлено місцевими націоналістами, які вбили його мешканців. У живих залишилися тільки четверо.

Таким чином, у Кесслерів виявилось 16 осіб. Забезпечити їжею таку кількість людей було нелегко: перш, ніж потайки доставити продукти, треба придбати їх. Ільницький не міг закуповувати стільки в одному місці – це відразу викликало б підозри. Тому і він, і його діти постійно були зайняті пошуком продуктів харчування в різних населених пунктах, їхньою доставкою спочатку додому, а потім переправленням в ліс. Грошей, які дав Ільницькому Мойсей Грюншлаг, не вистачало. Ільницький вже не вів мову про заробіток: тепер він ділився мізерним раціоном своєї сім'ї з євреями. Але, незважаючи на всі його зусилля, мешканці землянки постійно голодували. В результаті, до дня визволення цього району Червоною армією 10 серпня 1944 р. від голоду і хвороб померло 8 осіб.

Після звільнення, боячись переслідувань, жителі землянки покинули свій притулок таємно. Деякий час вони перебували в Болехові, потім різними шляхами більшість із них покинула Радянську Україну. У 1946 році Ільницький з дітьми був висланий до Казахстану, і зв'язок з врятованими був втрачений на багато років. Уже після смерті рятівника в 1985 році, його родина налагодила переписку з деякими з них.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/pPzvDa>.